

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 9 березня 2016 року № 4-2

м. Київ

про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на збільшення статутного капіталу Національної акціонерної компанії "Украгролізинг" для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України "Про Рахункову палату" розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на збільшення статутного капіталу Національної акціонерної компанії "Украгролізинг" для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу.

За результатами розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. Національною акціонерною компанією "Украгролізинг" (далі - Компанія) у 2014-2015 роках з передбачених Законом України від 16.01.2014 № 719 "Про Державний бюджет України на 2014 рік" (із змінами), Законом України від 28.12.2014 № 80 "Про Державний бюджет України на 2015 рік" на збільшення статутного капіталу Компанії для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу 106,0 млн грн (2014 рік за КПКВК 6801020 – 52,0 млн грн, 2015 рік за КПКВК 2801370 – 54,0 млн грн) використано 39,9 млн грн (2014 рік, кошти спеціального фонду). При цьому через неефективні управлінські рішення з боку учасників бюджетного процесу у 2014 році 12,1 млн грн, а в 2015 році 37,5 млн грн асигнувань, відкритих у повному обсязі, але не спрямованих, у кінці бюджетного року повернено до спеціального фонду державного бюджету як невикористані.

2. Використання коштів державного бюджету у 2014 році в обсязі 39,9 млн грн за КПКВК 6801020 НАК "Украгролізинг" здійснено на збільшення

статутного капіталу Компанії для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу (35,2 млн грн) та погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої в органах казначейства станом на 01.01.2014 (4,7 млн гривень).

3. Закупівля технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу НАК "Украгролізинг" у 2014 році здійснювалася за укладеними Компанією на підставі проведення переговорної процедури з постачальниками шістьма договорами щодо закупівлі 86 од. технічних засобів загальною вартістю 47,1 млн гривень. Постачальниками відповідно до зазначених договорів у 2014 році поставлено 78 од. технічних засобів загальною вартістю 39,1 млн гривень. Компанією за поставлені постачальниками технічні засоби сплачено 35,2 млн грн і зареєстровано в органах державного казначейства станом на 01.01.2015 3,9 млн грн кредиторської заборгованості, яку погашено у 2015 році за рахунок власних надходжень.

4. Передача 78 од. (2014 рік – 44 од., I квартал 2015 року – 34 од.) технічних засобів для агропромислового комплексу на умовах фінансового лізингу НАК "Украгролізинг" здійснена на підставі 59 договорів фінансового лізингу на загальну суму 47,2 млн грн (у тому числі 39,1 млн грн - загальна вартість предмета лізингу і 8,1 млн грн - комісійні платежі).

5. Управлінські рішення відповідних державних органів з питань діяльності НАК "Украгролізинг" і використання коштів державного бюджету, які спрямовувалися Компанії у 2014–2015 роках, в окремих випадках приймалися з недотриманням вимог законодавства, несвоєчасно та в неповному обсязі, що мало негативний вплив на діяльність Компанії та не створювало умов для ефективного використання бюджетних коштів, зокрема:

5.1. Затверджені Кабінетом Міністрів України відповідні порядки використання коштів (постанови від 10.12.2003 № 1904 (із змінами) і від 16.09.2015 № 709) у частині надання Міністерству аграрної політики та продовольства України повноважень щодо затвердження переліку техніки і заводів–виробників та/або дилерів, у яких закуповується предмет лізингу, не узгоджуються з вимогами Закону України від 16.12.1997 № 723 "Про фінансовий лізинг" (стаття 1, пункт 2).

5.2. Статут НАК "Украгролізинг" (пункти 34 і 35) за умов виділення та використання коштів державного бюджету на збільшення статутного капіталу Компанії, у тому числі і в 2014 році, через недостатню дієвість органу управління Компанією - Кабінету Міністрів України, до повноважень якого, зокрема, віднесено внесення змін до статуту і прийняття рішення про збільшення/зменшення статутного капіталу, прийняття рішення про розміщення акцій і форму їх існування, не містить відомостей про повний розмір статутного капіталу, номінальну та загальну кількість акцій, кількість кожного типу розміщених акцій, що не відповідає вимогам Закону України від 17.09.2008 № 514 "Про акціонерні товариства" (стаття 13). При цьому у 2014-2015 роках рішення акціонера Кабінету Міністрів України з питань, що

належать до компетенції загальних зборів, зокрема у частині внесення змін до статуту та прийняття рішення про збільшення статутного капіталу, прийняття рішення про розміщення акцій, не приймалися, оскільки попередні емісії акцій не були завершені.

5.3. Розмір статутного капіталу НАК "Украгролізинг" на підставі відповідних постанов Кабінету Міністрів України збільшувався без здійснення випуску (емісії) акцій на суму збільшення статутного капіталу та подальшої їх оплати (викупу) за вартістю не менш як номінальна вартість акцій Компанії, реєстрації відповідних звітів про результати розміщення всіх попередніх випусків акцій, починаючи із заснування Компанії, що є недотриманням законів України "Про господарські товариства" (статті 33, 38), "Про акціонерні товариства" (статті 13, 14 і 15), "Про цінні папери і фондову біржу" (стаття 7), "Про цінні папери та фондовий ринок" (стаття 28), Порядку збільшення (зменшення) статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.05.2013 № 822, статуту Компанії (пункти 33 і 36).

5.4. Кабінетом Міністрів України у 2015 році Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для збільшення статутного капіталу Національної акціонерної компанії "Украгролізинг" для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу (постанова від 16.09.2015 № 709) затверджено у вересні 2015 року, що є недотриманням вимог Бюджетного кодексу (стаття 20). При цьому головним розпорядником цих бюджетних коштів Міністерством аграрної політики та продовольства України і Міністерством фінансів України, паспорт бюджетної програми за КПКВК 2801370 у 2015 році не затверджено взагалі, що є також недотриманням вимог Бюджетного кодексу (стаття 20) та наказу Міністерства фінансів від 29.12.2002 № 1098 "Про паспорти бюджетних програм".

5.5. Через неприйняття відповідних рішень у 2014-2015 роках акціонером Ревізійною комісією перевірка фінансово-господарської діяльності Компанії за результатами фінансових років не здійснювалася, не підготовлено щорічних висновків про підтвердження достовірності фінансової звітності, що є недотриманням статуту (пункт 102 і 106).

5.6. Кабінет Міністрів України (постанова від 30.04.2014 № 156) затвердив склад Наглядової ради (7 членів – представників) та Ревізійної комісії НАК "Украгролізинг". Станом на 01.01.2016 із семи представників, що входять до складу Наглядової ради, шість не обіймають посад в органах державної влади, від яких Уряд уповноважував їх представництво, у тому числі і від Кабінету Міністрів України, Міністерства економічного розвитку та торгівлі України, Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України, а отже, ця постанова в частині складу Наглядової ради НАК "Украгролізинг" потребує оновлення.

5.7. Засідання Наглядової ради через незабезпечення кворуму та узгоджених відповідних завдань на голосування для представників держави у

Наглядівій раді проводилися у 2014 році два рази та один раз у 2015 році. Однак рішення щодо поточної діяльності Компанії, зокрема про обрання її аудитора, про оцінювача майна, а також обрання депозитарію і зберігача цінних паперів і затвердження умов договорів із ними, не приймалися.

5.8. У 2015 році Наглядова рада не обрала аудитора НАК "Украгролізинг". Як наслідок, Компанія вимушена подавати річну звітну інформацію про результати фінансово-господарської діяльності емітента до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України (далі - НКЦПФУ) без аудиторського висновку, що є недотриманням норм Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок" (стаття 40). При цьому НКЦПФУ має право накладати штрафи у розмірі до тисячі неоподаткованих мінімумів доходів громадян (стаття 11 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні").

5.9. Національною акціонерною компанією "Украгролізинг":

- при укладанні договорів фінансового лізингу (в попередні роки), за якими лізингові платежі були джерелом надходження коштів спеціального фонду у 2014–2015 роках, не забезпечено дотримання вимог Порядку використання коштів державного бюджету (постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1904, із змінами, п. 6) в частині визначення такими договорами рахунків Компанії, які відкриті в органах державного казначейства. Як наслідок, за цими договорами відшкодування вартості техніки проводилося лізингоодержувачами на рахунки Компанії, відкриті в комерційних банках, з яких надалі Компанія відповідно до платіжних доручень перераховувала кошти на рахунок, відкритий в органах державного казначейства для обліку надходжень державного бюджету (зазначені надходження до спеціального фонду державного бюджету з урахуванням залишку на початок року у 2014 році становили 60,1 млн грн, у 2015 році – 37,5 млн грн):

- як головним розпорядником коштів державного бюджету:

- не забезпечено вжиття дієвих заходів щодо погашення НАК "Украгролізинг" перед державним бюджетом кредиторської заборгованості в сумі 500,6 млн грн, яка утворилася внаслідок надання Компанії коштів за загальним фондом державного бюджету у 2003, 2004, 2007 і 2008 роках на фінансування заходів з операцій фінансового лізингу вітчизняної сільськогосподарської техніки та обладнання на умовах поворотності. Так, аудитом встановлено, що при формуванні бюджетних запитів Компанією не передбачалося погашення вказаного обсягу кредиторської заборгованості;

- допущено дебіторську заборгованість за КПКВК 6801030 "Заходи по операціях фінансового лізингу вітчизняної сільськогосподарської техніки", КЕКВ 4112 "Надання кредитів підприємствам, установам, організаціям" за спеціальним фондом державного бюджету, яка станом на 01.01.2016 становила 45,2 млн грн, у тому числі 1,2 млн грн – втрати державного бюджету, 33,9 млн грн - ризики неповернення лізингоодержувачами лізингових платежів НАК "Украгроплізинг" за отриману у фінансовий лізинг сільськогосподарську

техніку, яка закуповувалась за рахунок коштів державного бюджету, що може призвести до недоотримання надходжень до державного бюджету.

6. На збільшення статутного капіталу НАК "Украгролізинг" для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу за період існування Компанії з державного бюджету отримано 1 010,4 млн грн, у тому числі із загального фонду – 375,2 млн грн, спеціального фонду – 635,2 млн грн, з яких майже 100,0 млн грн - кошти Стабілізаційного фонду. Крім того, статутний капітал Компанії в розмірі 276,1 млн грн сформовано за рахунок внесення до нього основних засобів і майна. При цьому аудит засвідчив, що у 2011-2015 роках кількісні показники НАК "Украгролізинг" поставки сільськогосподарської техніки на умовах фінансового лізингу до загальної кількості придбаної такої техніки по Україні становлять менше двох відсотків.

За результатами обговорення та на підставі вищевикладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на збільшення статутного капіталу Національної акціонерної компанії "Украгролізинг" для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу затвердити.

2. Інформацію Рахункової палати до Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на збільшення статутного капіталу Національної акціонерної компанії "Украгролізинг" для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу надіслати Верховній Раді України.

3. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, виділених на збільшення статутного капіталу Національної акціонерної компанії "Украгролізинг" для закупівлі технічних засобів для агропромислового комплексу з подальшою передачею їх на умовах фінансового лізингу надіслати **Міністерству аграрної політики та продовольства, НАК "Украгролізинг"** для відповідного реагування.

5. Рекомендувати:

Кабінету Міністрів України:

- вжити заходів щодо:

приведення статуту НАК "Украгролізинг" у відповідність із вимогами чинного законодавства;

затвердження нового складу Наглядової ради НАК "Украгролізинг";

забезпечення ефективної роботи органів управління НАК "Украгролізинг" у частині виконання основних завдань і функцій відповідно до Закону України "Про акціонерні товариства" та статуту НАК "Украгролізинг";

врегулювання питань, пов'язаних з реєстрацією та перереєстрацією сільськогосподарських технічних засобів;

встановлення нульової ставки ввізного мита на матеріали, вузли, агрегати та комплектуючі, які використовуються при виробництві сільськогосподарської техніки вітчизняного машинобудування;

- доручити Міністерству фінансів України та НАК "Украгролізинг" врегулювати питання кредиторської заборгованості за КПКВК 6801030 "Заходи по операціях фінансового лізингу вітчизняної сільськогосподарської техніки" за загальним фондом державного бюджету в сумі 500,6 млн грн;

- доручити НАК "Украгролізинг" забезпечити усунення виявлених порушень і недоліків.

Міністерству аграрної політики та продовольства, НАК "Украгролізинг":

- вжити заходів щодо розроблення та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України змін до законодавчих актів, спрямованих на:

приведення статуту НАК "Украгролізинг" у відповідність із вимогами чинного законодавства;

затвердження нового складу Наглядової ради НАК "Украгролізинг";

забезпечення ефективної роботи вищих органів управління НАК "Украгролізинг" у частині виконання основних завдань і функцій відповідно до Закону України "Про акціонерні товариства" та Статуту НАК "Украгролізинг";

врегулювання питань щодо вимог Порядку використання коштів державного бюджету, що спрямовуються на придбання вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу на умовах фінансового лізингу та заходи за операціями фінансового лізингу в частині повернення лізингових платежів лізингоодержувачами;

врегулювання питань, пов'язаних з реєстрацією та перереєстрацією сільськогосподарських технічних засобів;

встановлення нульової ставки ввізного мита на матеріали, вузли, агрегати та комплектуючі, які використовуються при виробництві сільськогосподарської техніки вітчизняного машинобудування;

- врегулювати питання:

- кредиторської заборгованості за КПКВК 6801030 "Заходи по операціях фінансового лізингу вітчизняної сільськогосподарської техніки" за загальним фондом державного бюджету в сумі 500,6 млн грн;

- дебіторської заборгованості за КПКВК 6801030 "Заходи по операціях фінансового лізингу вітчизняної сільськогосподарської техніки" за спеціальним фондом державного бюджету в сумі 45,2 млн грн;

- забезпечити усунення виявлених порушень і недоліків.

6. Оприлюднити рішення на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Шулежко М.Я.

Голова Рахункової палати

Р.М. Магута